

FÖRVALTNINGSRÄTTEN
I LINKÖPING
 Enhet 2

DOM
 2013-07-19
 Meddelad i
 Linköping

Mål nr
 4126-13

SÖKANDE

StångåBuss Trafik AB, 556306-5738
 Box 1537
 581 15 Linköping

MOTPART

AB Östgötatrafiken, 556038-8950
 Box 1550
 581 15 Linköping

SAKEN

Överprövning enligt lagen (2007:1092) om upphandling inom områdena vatten, energi, transporter och posttjänster, LUF

KONKURRENSVERKET	
2013 -07- 2 2	
Avd	
Dnr	
KSnr	Aktbil

FÖRVALTNINGSRÄTTENS AVGÖRANDE

Förvaltningsrätten avslår ansökan om överprövning.

Dok.Id 128737

Postadress
 Box 406
 581 04 Linköping

Besöksadress
 Brigadgatan 3

Telefon
 013-25 11 00

E-post:
 forvaltningsrattenilinkoping@dom.se

Telefax
 013-25 11 40

Expeditionstid
 måndag – fredag
 08:00-16:00

BAKGRUND OCH YRKANDEN M.M.

AB Östgötatrafiken (Östgötatrafiken) genomför en upphandling av allmän kollektivtrafik i mellersta Östergötland, diarienummer 2013/0002 (upphandlingen). Upphandlingen genomförs som en förhandlad upphandling enligt 4 kap. LUF. Av tilldelningsbeslut meddelat den 30 maj 2013 framgår att annan leverantör än StångåBuss Trafik AB (StångåBuss) har tilldelats kontrakt.

StångåBuss ansöker om överprövning av upphandlingen och yrkar att förvaltningsrätten ska besluta att upphandlingen ska göras om.

Östgötatrafiken motsätter sig bifall till ansökan om överprövning.

VAD PARTERNA ANFÖRT

StångåBuss

Upphandlingen omfattar fyra uppdrag/ansbudspaket (LKP 2, LKP 3, KND 3 och KND 4) med möjlighet att offerera varje paket för sig eller i kombination (KND 3 och KND 4). Kravet för anbudsvinst var lägsta pris. Priser som inforrades för vart och ett av uppdragen var pris för fordon och år (statiskt pris), pris för depå (statiskt pris), pris per kilometer (rörligt pris) och pris per timme (rörligt pris). Volymerna för respektive uppdrag angavs i en särskild bilaga. Mot bakgrund av förfrågningsunderlaget prissattes och offererades tre av de efterfrågade pakteten jämte kombinationspaketet, framräknade à-priser kontrollerades och justerades mot ur förfrågningsunderlaget erhållen prisberäkningsbilaga. Denna utvisade pris för år räknat enligt av upphandlaren angivna förutsättningar och detta pris skulle vara utvärderingspriset. Efter att anbud hade lämnats kallades anbudsgivarna till förhandling. Vid förhandlingen kontrollerades att angivna à-priser överensstämde med de som upphandlaren hade mottagit.

Enligt utvärderingsrapporten hade bolaget offererat det näst lägsta priset på samtliga offererade paket. Rapporten utvisade emellertid att det av Östgötatrafiken framräknade anbudspriset avseende anbuds paket LKP 2 avvek kraftigt mot det pris som bolaget offererat. Enligt utvärdering hade bolaget offererat ett årligt pris om 6 705 694 kronor, att jämföra med det av bolaget – enligt erhållen prisberäkningsbilaga – kontrollerade årliga priset om 4 945 429 kronor. Differensen visade sig härröra från den erhållna prisberäkningsbilagan. Prisberäkningsbilagan i förfrågningsunderlaget var ett digitalt distribuerat excel-ark med dolda och låsta celler som innehöll ett decimalfel avseende årlig körsträcka avseende LKP 2. Verktøget har således varit felaktigt. Det är upphandlarens ansvar att presentera förfrågningsunderlag som är felfritt. Bolaget använde prisberäkningsbilagan för att beräkna och kontrollera sitt anbudspris. Eftersom cellerna i filen var låsta och dolda fanns det ingen möjlighet att kontrollera riktigheten i det erhållna kontrollverktøget. Östgötatrafiken har därefter räknat upp anbudet – med sin korrekta version av beräkningsmodellen – med knappt 1 800 000 kronor med följden att StångåBuss har gått miste om kontrakt.

StångåBuss kör idag anbuds paketet LKP 2 som underleverantör till ett annat bussbolag. Den ersättning som bolaget erhåller för att utföra trafiken avviker från vad Östgötatrafiken anger och är betydligt lägre. Trafikvolymen och andra förutsättningar i dagens trafik avviker från vad som upphandlats. Trafiken kan således mycket väl utföras billigare än till dagens pris, vilket speglades i det framräknade priset.

Östgötatrafiken

Östgötatrafiken distribuerade tillsammans med förfrågningsunderlaget, de särskilda anbuds paketerna och deras trafikvolym, anbudsformulär samt omloppsdata för samtliga, i upphandlingen ingående, anbuds paket. Utöver dessa handlingar distribuerades en prisberäkningsmall av vilken det klart framgår att de i prisberäkningsmallen ingående siffrorna är exempel.

Av underlaget till anbuds paketet, samt indirekt av omloppsdata för LKP 2, framgår att aktuell trafikvolym för anbuds paket LKP 2 är 295 000 fordonskilometer. Det i prisberäkningsmallen redovisade exemplet redovisar en trafikvolym om 29 500 fordonskilometer. Även för en lekman måste det framstå som en uppenbar skillnad. Vid en översiktlig genomgång av omloppsdata för LKP 2 måste det stå klart att aktuell trafikvolym vida överskrider de 29 500 fordonskilometer som finns i prisberäkningsexemplet. Ansvaret för lämnade priser i anbud och kvalitetssäkring av lämnad anbudssumma åligger ytterst anbudsgivaren och inte den upphandlade enheten.

Om anbudsgivaren dels bemödat sig att göra en manuell kontroll, dels läst hela förfrågningsunderlaget jämte bilagor, hade denne ganska snart insett att de fordonskilometer som angivits i prisberäkningsmallens exempel var tio gånger lägre än för upphandlingen aktuell fordonskilometer. Vid förhandling mellan parterna gavs StångåBuss tillfälle att kontrollera lämnade anbudspriser och den totala anbudssumman om 6 705 694 kronor. StångåBuss gavs vid och efter förhandlingen en möjlighet att justera anbudspriset, vilket bolaget dock avstod från. Då bolaget idag kör det aktuella anbuds paketet till en kostnad om 6 472 098 kronor för en trafikvolym om 297 331 fordonskilometer, framstår det som märkligt att det, vid framtagande av anbud och vid förhandling inte reagerat på sitt beräknade resultat.

En beräkning av StångåBuss anbud efter en trafikvolym om 295 000 fordonskilometer ger en anbudssumma om 6 705 694 kronor. Om man i stället räknar fram anbudssumman med en trafikvolym om 29 500 fordonskilometer blir resultatet 4 945 429 kronor. Östgötatrafiken ställer sig frågande till om det varit StångåBuss avsikt att lägga ett anbud om 4 945 429 kronor för en trafikvolym om 295 000 fordonskilometer.

StångåBuss har inte visat att det kommer eller kan komma att lida skada då den på grund som bolaget anför till stöd för sin talan huvudsakligen beror

på StångåBuss felaktiga handläggning och underlåtenhet att kontrollera och säkerställa lämnad anbudssumma. Den prisberäkningsmallen är endast en exempelmall för att anbudsgivaren skulle förstå den underliggande beräkningen av anbudspriset.

SKÄLEN FÖR AVGÖRANDET

Tillämpliga bestämmelser

Enligt 16 kap. 6 § LUF ska rätten, om den upphandlande enheten har brutit mot de grundläggande principerna i 1 kap. 24 § eller någon annan bestämmelse i denna lag och detta har medfört att leverantören har lidit eller kan komma att lida skada, besluta att upphandlingen ska göras om eller att den får avslutas först sedan rättelse har gjorts.

I 1 kap. 24 § LUF anges att upphandlande enheter ska behandla leverantörer på ett likvärdigt och icke-diskriminerande sätt samt genomföra upphandlingar på ett öppet sätt. Vid upphandlingar ska vidare principerna om ömsesidigt erkännande och proportionalitet iakttas.

Förvaltningsrätten gör följande bedömning.

StångåBuss har gjort gällande att den prisberäkningsbilaga avseende anbuds paket LKP 2 – som utgör en bilaga till förfrågningsunderlaget – har varit behäftad med ett fel som medför att förfrågningsunderlaget brister i transparens. StångåBuss har vidare anfört att bolaget till följd av felaktigheten har lidit eller kan komma att lida skada.

I kraven på transparens (som bl.a. innefattar ett krav på förutsebarhet) och likabehandling ligger att ett förfrågningsunderlag ska vara så klart och tydligt utformat att en leverantör på grundval av detta kan avgöra vad den

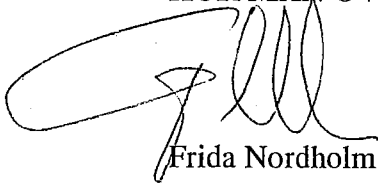
upphandlande enheten tillmäter betydelse. Även förfrågningsunderlag och utvärderingsmodeller som inte är optimalt utformade får godtas, under förutsättning att de principer som bär upp LUF och unionsrätten inte träds för när (jfr Högsta förvaltningsdomstolens avgörande RÅ 2002 ref. 50).

Förfrågningsunderlaget är omfattande och innehåller flera bilagor såsom bl.a. omloppsdata för respektive anbudspaket, särskilda bilagor med angivna volymer per anbudspaket och prisberäkningsmallar utvisade exempel för de olika anbudspaketen. Av handlingarna i målet framgår även att förhandling har hållits mellan parterna där bl.a. anbudspriser har diskuterats.

Det är ostridigt att bilagan "Prisberäkning (exempel) anbudspaket LKP 2" ingår i förfrågningsunderlaget till upphandlingen och att nyss nämnda bilaga innehåller en felaktig uppgift om antal fordonskilometer. Enligt den särskilda bilagan som utvisar volym per avtalsår är den korrekta uppgiften 295 000 fordonskilometer. Östgötatrafiken har vid utvärderingen beräknat StångåBuss anbud utifrån det korrekta antalet fordonskilometer.

Enligt förvaltningsrättens mening hade det varit av värde att det korrekta antalet fordonskilometer för det ifrågavarande anbudspaketet hade återgetts som exempel även i prisberäkningsbilagan. Av förfrågningsunderlaget i övrigt har emellertid tydligt framgått vilka volymer per år som omfattas av respektive anbudspaket och hur priset för dessa ska beräknas. Det måste därför ha stått klart för anbudsgivarna vad den upphandlande enheten efterfrågade och vad enheten tillmätte betydelse vid upphandlingen. Även om förfrågningsunderlaget inte varit optimalt utformat, kan det inte anses ha innehållit brister av sådan art eller omfattning att kraven på transparens och likabehandling har åsidosatts. Ansökan om överprövning ska därför avslås.

HUR MAN ÖVERKLAGAR, se bilaga 1 (DV 3109/1D LOU).

Frida Nordholm

Föredragande har varit Niklas Lindqvist.

SVERIGES DOMSTOLAR

HUR MAN ÖVERKLAGAR - PRÖVNINGSTILLSTÅND

Den som vill överklaga förvaltningsrättens beslut ska skriva till Kammarrätten i Jönköping. **Skrivelsen ska dock skickas eller lämnas till förvaltningsrätten.**

Överklagandet ska ha kommit in till förvaltningsrätten **inom tre veckor** från den dag då klaganden fick del av beslutet. Om beslutet har meddelats vid en muntlig förhandling, eller det vid en sådan förhandling har angetts när beslutet kommer att meddelas, ska dock överklagandet ha kommit in inom tre veckor från den dag domstolens beslut meddelades. Tiden för överklagandet för offentlig part räknas från den dag beslutet meddelades.

Om sista dagen för överklagandet infaller på lördag, söndag eller helgdag, midsommarafton, julafton eller nyårsafton räcker det att skrivelsen kommer in nästa vardag.

För att ett överklagande ska kunna tas upp i kammarrätten fordras att **prövningstillstånd** meddelas. Kammarrätten lämnar prövningstillstånd om

1. det finns anledning att betvivla riktigheten av det slut som förvaltningsrätten har kommit till,
2. det inte utan att sådant tillstånd meddelas går att bedöma riktigheten av det slut som förvaltningsrätten har kommit till,
3. det är av vikt för ledning av rättstillämpningen att överklagandet prövas av högre rätt, eller
4. det annars finns synnerliga skäl att pröva överklagandet.

Om prövningstillstånd inte meddelas står förvaltningsrättens beslut fast. Det är därför viktigt att det klart och tydligt framgår av överklagandet till kammarrätten varför man anser att prövningstillstånd bör meddelas.

Skrivelsen med överklagande ska innehålla

1. Klagandens person-/organisationsnummer, postadress, e-postadress och telefonnummer

till bostaden och mobiltelefon. Adress och telefonnummer till klagandens arbetsplats ska också anges samt eventuell annan adress där klaganden kan nås för delgivning. Om dessa uppgifter har lämnats tidigare i målet – och om de fortfarande är aktuella – behöver de inte uppges igen. Om klaganden anlitar ombud, ska ombudets namn, postadress, e-postadress, telefonnummer till arbetsplatsen och mobiltelefonnummer anges. Om någon person- eller adressuppgift ändras, ska ändringen utan dröjsmål anmälas till kammarrätten.

2. den dom/beslut som överklagas med uppgift om förvaltningsrättens namn, målnummer samt dagen för beslutet,
3. de skäl som klaganden anger till stöd för en begäran om prövningstillstånd,
4. den ändring av förvaltningsrättens dom/beslut som klaganden vill få till stånd,
5. de bevis som klaganden vill åberopa och vad han/hon vill styrka med varje särskilt bevis.

Adressen till förvaltningsrätten framgår av domen/beslutet.

I mål om överprövning enligt lagen (2007:1091) om offentlig upphandling eller lagen (2007:1092) om upphandling inom områdena vatten, energi, transporter och posttjänster får avtal slutas innan tiden för överklagande av rättens dom eller beslut har löpt ut. I de flesta fall får avtal slutas när tio dagar har gått från det att rätten avgjort målet eller upphävt ett interimistiskt beslut. I vissa fall får avtal slutas omedelbart. Ett överklagande av rättens avgörande får inte prövas sedan avtal har slutits. Fullständig information finns i 16 kapitlet i de ovan angivna lagarna.

Behöver Ni fler upplysningar om hur man överklagar kan Ni vända Er till förvaltningsrätten.